

Broj: 01,02,03,03/2-05-1-2664/24

Sarajevo, 14. 4. 2025.

**IZVJEŠĆE SA 150. ZASJEDANJA SKUPŠTINE IPU-a
TAŠKENT, 5. – 9. TRAVNJA 2025.**

Zamjenik predsjedatelja stalnog Izaslanstva PSBiH u IPU-u Miroslav Vujičić, članica Izaslanstva PSBiH u IPU-u Ermina Salkičević-Dizdarević i predsjedateljica Izaslanstva PSBiH u PAM-u Rejhana Dervišević sudjelovali su na 150. zasjedanju Skupštine IPU-a, koje je održano od 5. do 9. travnja 2025. u Taškentu, u organizaciji Interparlamentarne unije i Parlamenta Uzbekistana. U izaslanstvu su bili i Jelena Rajaković, voditeljica Odjela za bilateralne odnose, te Amila Kličić, prevoditeljica.

Sudionici zasjedanja Skupštine IPU-a, najveće i najstarije međunarodne parlamentarne organizacije, raspravljali su o središnjoj temi pod nazivom „Parlamentarno djelovanje za društveni razvoj i pravdu“ te o brojnim drugim aktualnim globalnim pitanjima i problemima.

U svome obraćanju u plenarnoj raspravi o središnjoj temi zasjedanja zamjenik predsjedatelja Izaslanstva PSBiH u IPU-u Miroslav Vujičić naglasio je kako su jednakost i sudjelovanje u političkim procesima dva glavna načela na kojima se razvija demokratsko društvo.

Kako je istaknuo g. Vujičić, parlamentarci imaju odgovornost oblikovanja budućnosti svojih zemalja donošenjem zakona kojima se osigurava pravednost, jednakost i društveni razvitak. Zadaća parlamentaraca je donošenjem zakona stvoriti okvir u kojem će svi građani imati jednake šanse za napredak, kao i ojačati kontrolnu funkciju parlamenta putem demokratskih mehanizama za nadzor rada izvršne vlasti.

Vujičić je upozorio kako se parlamenti danas suočavaju s krizom legitimiteta, jer demokratske institucije nisu uspjele odgovoriti na neke od velikih izazova našeg vremena. Pozivajući parlamentarce da prepoznaju svoju odgovornost i da, kao donositelji zakona, unaprjeđuju društveni razvitak te ostvaruju pravednost za sve, Vujičić je naglasio kako se obnovom političkog dijaloga, poboljšanjem suradnje političkih stranaka i jačanjem sudjelovanja građana u donošenju odluka parlamentarci trebaju boriti za demokratski legitimitet parlamenata, kao i za razvoj pravednog društva.

Članica Izaslanstva PSBiH u IPU-u Ermina Salkičević-Dizdarević obratila se na panel-raspravi o temi: "Rastuća uloga BRICS-a u međunarodnim odnosima: kakav je utjecaj na Ujedinjene narode?".

U svome obraćanju na sjednici Stalnog odbora IPU-a za pitanja UN-a zastupnica Salkičević-Dizdarević posebno je potencirala pitanje kako BRICS može doprinijeti boljem razvoju zemalja Zapadnog Balkana, imajući u vidu da smo na 16. samitu BRICS-a u Rusiji svjedočili, kako je rekla, demonstraciji sile ovog novog bloka koji je duboko uzdrmao multilateralizam u svijetu.

Posebno je naglasila povijesnu i prirodnu orijentiranost Zapadnog Balkana k Europskoj uniji odnosno članstvu u EU. Istaknula je kako se odnos Zapada, ali i SAD-a prema regiji povremeno mijenjao, kao i činjenicu da su zbog toga neke članice BRICS-a, posebno Rusija i Kina, zainteresirane za ostvarivanje većeg utjecaja u regiji. A to se, kako je ocijenila, već događa djelomično u Srbiji te pokušava u Crnoj Gori pa i u Bosni i Hercegovini. Utjecaj sam po sebi nužno ne mora biti loš, ali ako je utemeljen na ekonomskim, a ne na političkim pitanjima, naglasila je Salkičević-Dizdarević.

Prema njezinim riječima, svjedočimo kako je BRICS kao platforma više usmjeren na političko, a ne ekonomsko djelovanje, što može biti izazovno pa i opasno za zemlje Zapadnog Balkana, gdje neodgovorni političari vrlo često zlorabe takvu vrstu utjecaja.

Ermina Salkičević-Dizdarević sudjelovala je, u ime Izaslanstva, na 39. zasjedanju Foruma parlamentarki, koje je održano u sklopu 150. zasjedanja Skupštine IPU-a u Taškentu. Tijekom dvodnevnog zasjedanja Foruma sudionice su raspravljale o: unaprjeđenju rodne ravnopravnosti i ulozi parlamenata u oblikovanju politika koje osnažuju žene; Rezoluciji Skupštine IPU-a o pitanju Palestine; parlamentarnoj strategiji za ublažavanje dugotrajnog utjecaja sukoba na održivi razvoj te o izboru rukovodstva Foruma za iduće dvije godine.

Također, Forum je obilježio 40. obljetnicu svoga osnutka uz naglašavanje značaja dosadašnjih inicijativa za unaprjeđenje uloge žena u politici i donošenju zakona.

Osim plenarnih sesija, održan je i panel o ženama u politici na kojem su sudionice razmatrale izazove s kojima se žene suočavaju u političkoj sferi, kao i strategije za njihovo veće uključivanje u procese odlučivanja.

"Integriranje rodne perspektive u 'životne' teme, kako bi se osigurala ravnopravnost u političkom odlučivanju i pružila podrška ženama pogođenim sukobima, važan je segment kako u političkom djelovanju tako i odgovornom odnosu prema ugroženim ili zanemarenim članovima i članicama našeg društva. Iskustva i preporuke s Foruma važni su resursi za

unaprjeđenje zakonodavnog okvira i politika koje osiguravaju jednakost spolova", istaknula je zastupnica Salkičević-Dizdarević u svome obraćanju na zasjedanju.

Na ovogodišnjem Forumu predstavljena je i analiza zastupljenosti žena u nacionalnim vladama, odnosno u izvršnoj i zakonodavnoj vlasti, kao i na dužnosti šefa države. Iz izvješća je jasno vidljivo da Bosna i Hercegovina može učiniti mnogo više i ima ogroman prostor za povećanje zastupljenosti žena na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini.

Za predsjednicu Forumu parlamentarki IPU-a ponovno je izabrana meksička senatorica Cynthia López Castro, koja je u prošlom mandatu imala izuzetne rezultate na polju razvoja i promicanja žena u parlamentu.

Ermina Salkičević-Dizdarević sudjelovala je i u radu Odbora za mir i sigurnost aktivno djelujući u pripremi teksta rezolucije koja se odnosi na situaciju u Palestini. U svome obraćanju na sjednici tog odbora zastupnica Salkičević-Dizdarević iznijela je osobna iskustva iz vremena rata u Bosni i Hercegovini te pozvala države članice EU da podrže donošenje rezolucije o Palestini na istim načelima na kojima bi to učinile da je upitanju neka od zemalja Europske unije, a ne Palestina. Naglasila je da rezolucija sama po sebi neće zaustaviti krvoproliće i razaranje, ali će jasno ukazati na to kakav stav zauzimamo u ovom povijesnom trenutku.

Predsjedateljica Izaslanstva PSBiH u Parlamentarnoj skupštini Mediterana Rejhana Dervišević sudjelovala je na sjednici Odbora Interparlamentarne unije za promicanje poštivanja međunarodnog humanitarnog prava, koja je održana u sklopu 150. zasjedanja Skupštine IPU. Na toj sjednici Odbora obavljena je rasprava o temi: „Uloga parlamenata u rješavanju posljedica oružanog sukoba na djecu“, a predsjedao je Angelo Farrugia, predsjednik Odbora i predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamenta Republike Malte. Sudionici su razgovarali o sve težem položaju djece u zonama sukoba, u kojima su izložena nasilju, novačenju, raseljavanju i ozbiljnim povredama ljudskih prava.

U svome obraćanju na sjednici Odbora Dervišević je istaknula značaj uspostave snažnog institucionalnog okvira i međunarodne suradnje u zaštiti djece pogođene oružanim sukobima. Prema riječima Dervišević, uloga parlamenta u donošenju boljih zakonodavnih mjera, uz korištenje međunarodnih pravnih instrumenata i jačanje suradnje s civilnim društvom, ključna je za suočavanje s izazovima i pronalaženje rješenja za zaštitu djece u zonama sukoba.

Gospođa Dervišević naglasila je kako treba imati na umu da potrebe djece u zonama sukoba nisu samo akutne humanitarne potrebe, kao što su hrana i sklonište, već i dugoročni zahtjevi podrške zajednice i obitelji, mentalnog zdravlja u pogledu traume i socijalnih usluga,

uključujući i izgradnju stalne društvene infrastrukture, kao što su stabilni životni uvjeti i medicinska njega u ponovnoj izgradnji njihovih života.

Rejhana Dervišević govorila je i na 4. konferenciji Parlamentarne mreže Pokreta nesvrstanih, koja je održana u sklopu 150. zasjedanja Skupštine Inetrparlamentarne unije. Konferencija je bila posvećena obilježavanju 70. obljetnice od održavanja konferencije u indonežanskom gradu Bandungu i usvajanja Bandunških principa, kojima su potvrđeni temelji poštivanja temeljnih ljudskih prava i načela Povelje Ujedinjenih naroda, poštivanja suvereniteta i teritorijalnog integriteta svih naroda, kao i priznanje jednakosti svih rasa i naroda.

U svome obraćanju sudionicima konferencije Dervišević je, u svojstvu izaslanika PAM-a, naglasila da konferencija pruža priliku za potvrdu zajedničke posvećenosti Bandunškim principima na kojima počiva obrana vrijednosti čovječnosti, solidarnosti i poštivanja vladavine prava. Prema riječima Dervišević, te vrijednosti predstavljaju srž misije i mandata PAM-a i ugrađene su u Povelju Mediterana, koju su 2008. godine usvojili parlamenti država članica PAM-a.

Dervišević je upozorila na to da su danas ta načela ozbiljno ugrožena i da se demokratske institucije i društvena kohezija suočavaju s brojnim i velikim izazovima, uključujući sve veće nepoštivanje Povelje Ujedinjenih naroda i odredaba međunarodnog i međunarodnog humanitarnog prava.

Istovremeno, svijet se, rekla je Dervišević, suočava i s: neuređenom upotrebom umjetne inteligencije i novih tehnologija; raširenom kampanjom dezinformacija i lažnih vijesti; neregularnim migracijskim tokovima koje često potiču kriminalne organizacije na štetu sigurnosti migranata, posebno žena i djece; nedovoljnim djelovanjem u borbi protiv klimatskih promjena i degradacijom okoliša, kao i s poremećajima u međunarodnoj trgovini.

Ocijenivši kako je pred nama dug put suočavanja s ovim izazovima i rješavanja ovih pitanja, a posebno pitanja postizanja pune jednakosti i rodne ravnopravnosti, Dervišević je pozvala sudionike skupa da ostanu privrženi slovu i duhu Bandunških principa i Povelje Ujedinjenih naroda.

Na zasjedanju je sudjelovalo više od 1.400 delegata, uključujući oko 740 članova parlamenata iz oko 130 zemalja, uz nazočnost visokih dužnosnika Interparlamentarne unije, Ujedinjenih naroda, dužnosnika zemlje domaćina i brojnih međunarodnih nevladinih organizacija.

Na zasjedanju Skupštine usvojena je Taškentska deklaracija o parlamentarnom djelovanju za društveni razvitak i pravdu, u kojoj se naglašava potreba za obnovljenim naporima na društvenom razvitku kako bi se odgovorilo na postojeće i nove izazove.

U Deklaraciji se ističe da je globalni plan društvenog razvitka, započeo prije 30 godina, samo djelomično realiziran. Poziva se na obnovu politike kako bi se uravnotežili zahtjevi tržišta s potrebama ljudi, usredotočujući se na tri ključna područja:

- ulaganje u ljude kako bi se provela transformacija iz siromaštva u prosperitet;
- demokratizacija gospodarstva u korist onih koji su povijesno bili lišeni svoga pravednog udjela, posebno žena i mladih;
- jačanje institucija, uključujući i sudjelovanje u reguliranju digitalnih tehnologija, poput umjetne inteligencije.

Parlamenti su pozivani da razviju nacionalne planove društvenog razvitka i da se uključe u debate uoči drugog Svjetskog samita za društveni razvitak, koji će biti održan u studenom 2025. u Kataru.

Zamjenik predsjedatelja Izaslanstva PSBiH u IPU-u Miroslav Vujičić, članica Izaslanstva Ermina Salkičević-Dizdarević i predsjedateljica Izaslanstva PSBiH u PAM-u Rejhana Dervišević sastali su se na marginama 150. zasjedanja Skupštine IPU-a u Taškentu s predsjednicom Parlamentarne skupštine OEES-a Piom Kaumom.

Tijekom otvorenog i prijateljskog susreta, članovi izaslanstva PSBiH informirali su predsjednicu PSOESS-a o aktualnim političkim prilikama u Bosni i Hercegovini, o čemu su iznijeli različita mišljenja i stavove.

Predsjednica PSOESS-a izrazila je interes za napredak Bosne i Hercegovine na europskom putu. U vezi s tim, članovi izaslanstva PSBiH istaknuli su da u našoj zemlji postoji usuglašen stav kad je riječ o europskom putu BiH. Također su napomenuli kako se stječe dojam da se pred BiH postavljaju znatno veći zahtjevi nego pred neke druge zemlje koje su suočene s većim problemima. Upozorili su i na činjenicu da Europska unija neće biti dovršena zajednica dok ne integrira zemlje Zapadnog Balkana.

Predsjednica PSOESS-a Pia Kauma izrazila je spremnost da u ovoj godini posjeti Bosnu i Hercegovinu.

VODITELJICA ODJELA
ZA BILATERALNE ODNOS

Jelena Rajaković

*Izvješće odobrio Miroslav Vujičić, prvi zamjenik predsjedatelja Izaslanstva PSBiH u IPU-u

Dostaviti:

- članovima Izaslanstva PSBiH u IPU-u
- Kolegiju Zastupničkog doma
- Kolegiju Doma naroda
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupničkog doma
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda
- Kolegiju Tajništva
- Sektoru za međunarodne odnose i protokol

Kopija: Ministarstvo vanjskih poslova BiH